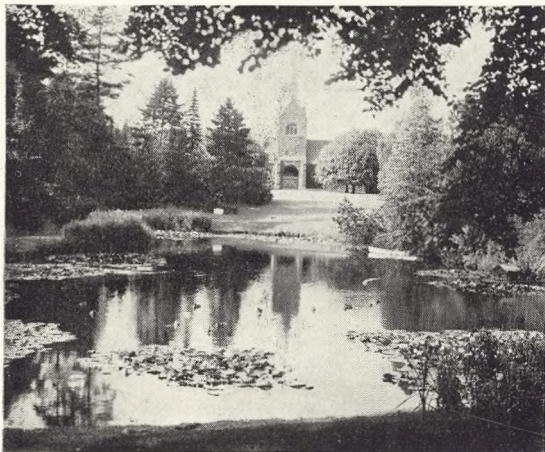

En vandring ved søen på Københavns Vestre Kirkegård

J. Lund Madsen

Trods 15—16 etagers „skyskrabere“ eller „højhuse“, som vi med klædelig beskedenhed kalder de mange amerikansk udseende huse, der rejser sig rundt om i København, er byen dog i mange henseender en „grøn“ by, hvor smukke alléer, pladser og anlæg står som en smuk kontrast til de mange vældige murstens- og cementfacader.

En sådan „grøn“ oase er *Vestre kirkegård*, som ikke mindst ved forårs- og sommertid er en hel skønhedsåbenbaring, der gør kirkegården til et smukt mål for en tur ud i det fri, selv om man ikke har direkte tilknytning til de døde, der har fundet deres sidste hvilested herude.

Allerede kort efter kirkegårdens anlæg i 1870 blev den et yndet udflugtssted for byens beboere, især dem fra Valby. Befordringen til skov og strand var den gang ikke så udbygget, som i vore motoriserede dage, og kirkegården blev derfor et yndet mål for søndagsturen.

Hvad beplantningen angår har kirkegården et udpræget nordisk udseende, for kirkegårdens inspektør *Arne Falmer-Nielsen*, har den tid, han har haft med kirkegården at gøre, draget omsorg for, at udgået træbeplantning næsten altid er erstattet af fyr, lærk og gran. Et af de smukkeste steder der ude er partiet omkring søen med de høje grønne skrænter, — et areal, hvor en mængde af Danmarks store mænd inden for politik, kunst og videnskab har fundet deres sidste hvilested.

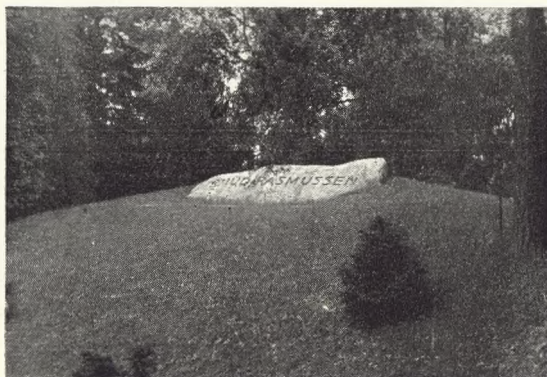
Søen er ikke en naturlig sø, der har ligget der fra *Arilds* tid, men er oprindeligt kun en gammel lergrav, og skrænterne er blevet til af den jord, man måtte skaffe sig af med for at komme ned til leret.

Jorden ejedes oprindeligt af ejerne til „Valbygaard“-familien *Ostenfeld*, — der nu har gravplads derude netop nede ved søen. Her er ialt omkring et halvt hundrede gravsteder der for en stor del udgør en slags mindelund for mændene fra de senere års arbejderbevægelse.

Her ligger således Københavns første socialdemokratiske overborgmester, mælervenden *Jens Jensen* (1859—1928), der foruden sin store indsigt i kommunalt pengevæsen havde megen interesse for byens forskønnelse. Det var således i hans borgmestertid, at Fælledparken blev anlagt, ligeså var han meget ivrig for anlægget af Københavns Idrætspark.

Hans valg til overborgmester blev modtaget med stor jubel af hans partifæller, og mange vil endnu sikkert erindre et af „Blæksprutten“s helsidebilleder, hvorpå man ser en overdimensioneret *Borgbjerg* fylde hele rådhusets altan, mens han råber ud over den nedenfor forsamlede menneskemængde: „Jensen er valgt!“

Lige ved siden af ligger *Vilhelm Buhl* (1881—1954), oprindeligt direktør for Københavns skattevæsen, senere i to perioder under besættelsen statsminister, og skråt over for fortæller en mindesten, at her er statsminister *Hans Hedtoft* (1903—1955) og hans kort forinden afdøde hustru *Ella* (1906—1954) bisat, og lidt længere

61. Parti fra søen på Vestre Kirkegård.
Foto: Carebye.

62. Knud Rasmussens grav ved søen på Vestre Kirkegård.
Foto: J. Th.

nede mod søen har statsminister *Thorvald Stauning* (1873—1942) fundet sit sidste hvilested.

søen. Den store granitsten bærer ingen årstal, men kun navnet, og er rejst oppe på den høj, der i almindelighed kaldes „Borghjergs Høj“.

Lige i nærheden ligger fagforeningsformanden *Jens Johansen* (1888—1932) begravet. Han var i mange år landsformand for Handels- og Kontormedhjælperne, og gravmindet består kun af en firkantet sokkel, hvorpå der er muret en smal murstenskant. Den skal symbolisere, at han var den, der byggede Danmarks nu trediestørste fagforbund op og lagde det fundament, hvorpå senere slægter skulle bygge organisationen videre.

Af andre betydelige medlemmer af arbejderbevægelsen ligger både *A. C. Meyer* (1858—1938) og *M. C. Lyngsie* (1864—1931) begravet nede ved søen.

Af andre politikere som er begravet her skal nævnes udenrigsminister *P. Munch* (1870—1948).

Dette var „politikerkjørnet“, der ganske vist ikke er noget hjørne i egentlig forstand, da gravene findes hele søen rundt, og som det sidste gravsted skal vi nævne, at også afdøde statsminister *H. C. Hansen* (1906—1960) er bisat her.

Mange kunstnere har også fundet et sidste hvilested her ved søen, således forfatteren *Iljitsch Johansen* (1925—1957), hvis gravsted findes lige ved siden af skuespilleren *Eyvind Johan Svendsens* (1896—

1946). — Her ligger også digteren *Thor Lange* (1851—1915) og ovre på den anden side stien er billedhuggerne *Kaj Nielsen* (1883—1924) og *Utzon-Frank* (1888—1955) jordfæstet.

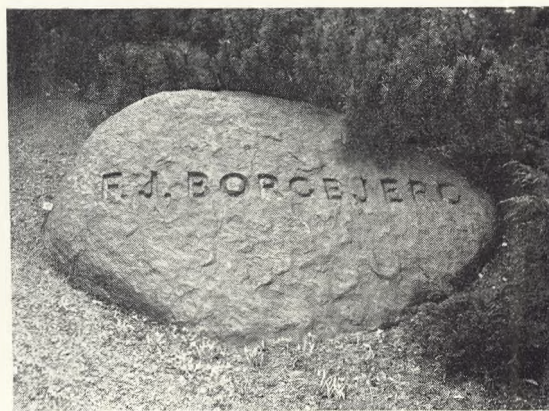
Tæt ved *A. C. Meyers* gravplads har kirurgen *Ole Chievitz* (1883—1946), der gjorde en stor indsats for frihedsbevægelsen under den sidste verdenskrig, sit gravsted.

Og medens myggene en sommeraften i hundred- for ikke at sige i tusindvis sværmer over vej og sti mindes vi komponisten *Fini Henriques* (1867—1940), hvis „Myggedans“ hørte til et af hans mest populære musiknumre, og højt oppe på skrænten fortæller en kæmpemæssig granitsten, at her ligger *Carl Brisson* (1893—1958) bisat.

Endnu en af Danmarks store sønner har fundet sin gravplads her. Det er polarforskeren *Knud Rasmussen* (1879—1933), på hvis grav der findes en sten, der er hentet helt oppe fra Grønland.

Som det vil fremgå, har ikke så få af Danmarks fremragende mænd fundet deres sidste hvilested ved den idylliske sø på Vestre kirkegård. Søens flade er næsten dækket af åkander, og langs dens bredder ligger de mange gravsteder — allesammen uindhegnede — så de lige som går i et med den omgivende natur.

Tag selv derud og se, — kirkegården er nok et besøg værd, og så ligger den langt fra al storbyens uro og larm, hvilket gør den endnu mere tiltrækkende for vor tids forjagede mennesker.

63 og 64. Grave ved søen på Vestre Kirkegård. Foto: Carrebye.